

Program profilaktyki chorób odkleszczowych Narodowego Instytutu Geriatrii, Reumatologii i Rehabilitacji

Narodowy Instytut Geriatrii, Reumatologii i Rehabilitacji im. dr hab. med. Eleonory Reicher, w partnerstwie z Fundacją Aktywności Społeczno-Ekonomicznej (FASE), w okresie od 01.07.2020 r. do 30.11.2023 r. realizował projekt pt. „Program profilaktyki chorób odkleszczowych Narodowego Instytutu Geriatrii, Reumatologii i Rehabilitacji” nr POWR.05.01.00-00-0005/20 w ramach Programu Wiedza Edukacja Rozwój, współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt realizowany był na terenie makroregionu centralnego, w województwach mazowieckim i łódzkim.

Borelioza z Lyme jest najczęściej występującą na półkuli północnej chorobą przenoszoną przez kleszcze. Czynnikiem etiologicznym są krętki z gatunku *Borrelia burgdorferi sensu lato*. Tereny naturalnego bytowania kleszczy w środowisku – grunty orne, sady, łąki i pastwiska, grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione wg danych z 2017 r. stanowią ok. 70% powierzchni makroregionu centralnego.

Głównym celem projektu jest zmniejszenie zapadalności i poprawa wykrywalności boreliozy z Lyme, poprzez działania edukacyjno-informacyjne i diagnostyczne wśród osób z populacji w wieku aktywności zawodowej (w wieku min. 15 lat), ze szczególnym uwzględnieniem osób z grup ryzyka ze względu na wykonywany zawód i uprawiane hobby.

Działania podejmowane w ramach projektu mają na celu efektywne wdrożenie programu profilaktyki chorób odkleszczowych, wypracowanie współpracy pomiędzy wysokospecjalistycznym ośrodkiem a lekarzami POZ oraz szpitalami ogólnymi, w celu przeciwdziałania zjawisku fragmentacji opieki nad pacjentem, w zakresie koordynowanych ścieżek kierowania pacjentów do dalszej diagnostyki i leczenia oraz zwiększenie świadomości zdrowotnej społeczeństwa o chorobach przenoszonych przez kleszcze.

Informacje dla pacjenta

Borelioza z Lyme ma charakter choroby postępującej, w której można wyodrębnić kolejne jej stadia. Objawy dotyczą wielu układów i mogą się pojawiać z różnym nasileniem. Zakażenie może przybierać formy od bezobjawowego do ciężkich przypadków z nieodwracalnymi zmianami najczęściej w obrębie układu nerwowego i stawowego.

We wczesnej fazie (I stadium), po kilku dniach lub tygodniach od chwili zakażenia, pojawia się rumień wędrujący i inne miejscowe zmiany, którym mogą towarzyszyć objawy grypopodobne.

W II stadium (zakażenie rozsiane) dochodzi do zakażenia wielu narządów i układów. Pojawiają się dolegliwości ze strony ośrodkowego lub obwodowego układu nerwowego, układu kostno-stawowego lub układu krążenia. Późna borelioza z Lyme charakteryzuje się nieodwracalnymi zmianami stawowymi, uszkodzeniem układu nerwowego w postaci encefalopatii lub uszkodzeniem nerwów czaszkowych, obwodowych, a także przewlekłym zanikowym zapaleniem skóry.